

Egils saga - glósur

Úlfur sonur Bjálfa og Hallberu, Hallbera dóttir Úlfs óarga

Úlfur og Berðlu-Kári voru víkingar

Úlfur var sterkur

Berðlu-Kári=víkingur

Kári, 3 börn => Eyvindur Lambi, Ölvir hnúfa og Salbjörg

Úlfur var búslumaður, kallaður Kveld-Úlfur

Kveld-Úlfur og Salbjörg = 2 synir Grímur yngri og Þórólfur eldri

Munurinn á Þórólfur og Grími bls. 4 lýsing bls. 4

Skera upp herör=fara í stríð bls. 6 á bls. 267

Kveld-Úlfur vill ekki ganga í lið Haraldar konungs

Ætlar að senda Þórólfur

9. Hafursfjarðarorrusta ca 885 Eftir hana deyr Bárður. Þórólfur eignast allt fé Bárðar auk konu hans. Allt fé Sigurðar á Sandnesi (Sigríður + Þórólfur)
10. Þórólfur fer í herför, fær ógrynni fjár
11. Þórólfur heldur konungi veislu. Veislan er úr hófi. Kóngur var með 300 menn en Þórólfur 500 menn. Konungur varð reiður
12. Hildiríðarsynir bjóða konungur í veislu. Þar byrjar rógur þeirra bræðra gegn Þórólfur. Það eina sem alþýðan þarf til að snúst gegn konungur er hugrekki og leiðtogi
13. Þorgils gjallandi var heimamaður Þórólfur og merkismaður. Þorgils fer með skattinn frá Þórólfur til konungur . Þórólfur er sagður saklaus af því að ætla að svíkja konungur
14. Þórólfur fær tilboð. Berjast með Kvenum gegn Kirjálum. Hann á að fá jafnt konungur . hann fer og fær ógrynni fjár.. Þórólfur segir að konungur muni ekki trúá rógnum
15. Hildiríðarsynir halda rógnum áfram
16. Þórólfur fer til konungur. Konungur býður Þórólfur að koma í hirðina en Þórólfur neitar því Ná tekur konungur af honum öll umöð og allar eignir. Hildiríðarsynir fá það allt
17. Hildiríðarsynir fá minni skatt en Þórólfur. Á meðan fer Þórólfur í ránsför og græðir offjár. Sendir skip til Englands í vöruskipti. Hildiríðarsynir segja að konungur eigi það allt.
18. Sigtryggur snarfari og Hallvarður harðfari sækja skipið hans Þórólfur og ná því. Þeir eru óvinsælir. Þórólfur tók þessu vel en seldi allar jarðir. Samtal Kveld-Úlfur og Þorgils (bls. 34)
19. Þórir þruma er ármaður konungur (ármaður = sendiboði) Þórólfur hefnir sín á konungur, Þórólfur drepur Þorgeir, bróður Hallvarðs og Sigtryggs, Ráðleggingar Kveld-Úlfur, þeir skiljast
20. Yngvar á dóttur sem heitit Bera. Skalla-Grímur og Bera giftast, Yngvar þjónar ekki konungur, Grímur var 25 ára og með skalla => Skalla-Grímur Skalla-Grímur og Bera

bjuggu hjá Kveld-Úlfur, fullt af filefldum frelsingjum

- 21.
22. Hallvarður og Sigtryggur, herför Harladar, fall Þórólfs, leggja af stað til að drepa Þórólfur, Hallvarður og Sigtryggur eru gabbaðir til að villa um fyrir Þórólfur, Hvernig maður er Haraldur? Heimskur? Vitur? Treystir hann sér ekki H&S til vígsins? vill hann fremja það sjálfur vegna orðstýrsins? -ATH dauða Þórólfur (bls. 41), Eyvindur lambi fær allt sem Þórólfur átti, þar með talið Sigríði
23. Ketill hængur yngri drepur Hildiríðarsyni, Landnám Ketils hængs á Íslandi
24. Kveld-Úlfur í hefndarhug, Ölvir biður um bætur fyrir Þórólfur, Skalla-Grímur fellst á að leita bóta hjá konungur,
25. Skalla-Grímur fer til konungur, ath. föruneysi Skalla-Grímur, Áni bóndi - auðugur. Konungur býður Skalla-Grímur hirðvist -ath. tvírætt svar (bls. 49), Skalla-Grímur vil drepa konungur. Skalla-Grímur móðgar konungur og á fótum fjör að launa. Þórir Hróaldsson (bls. 51)
- 26.
27. Skalla-Grímur tekur skip Hallvarðs og Siggtryggs - drepur þá báða - Skalla-Grímur drepur Guttorm, móðurbróður Haraldar H&S sækja syni Guttorms en dæturnar eru eftir Kveld-Úlfur og Skalla-Grímur fara og drepa alla á því skipi. Kveld-Úlfur hamast (= skiptir um ham) og notar bryntröll (= spjót sem bæði er hægt að leggja með og höggva) Ungir synir Guttorms, móðurbróður Haraldar farast. Skalla-Grímur sendir konungur vísu. Þeir feðgar leggja af stað til Íslands. Kveld-Úlfur lést á leiðinni. Skalla-Grímur byggir bæ sinn það sem kistu Kveld-Úlfur rekur að landi - í Borgarfirði.
28. Skalla-Grímur festir sér bústað þar sem kistu föður hans rekur á land. Í Borgarfirði. ath örnefni. Skalla-Grímur gefur skipverjum sínum land
29. Bú Skalla-Grímur
30. Yngvar er tengdapabbi Skalla-Grímur, faðir Beru. fær ekki frið í Noregi, kemur til Íslands. Afrek Skalla-Grímur og dugnaður. (Rauðablástur = járnvinnsla úr mýrarrauða) (lýja járna = hamra)
31. Börn Skalla-Grímur og Beru: Þórólfur, Sæunn, Þórunn, Egill. Búin að missa mörg börn áður. Þórólfur: mikill vexti, vænn sýnum, umfram jafnaldra sína að afli, íþróttamaður (metnaðarfullur, góður í öllu) mikill um alla hluti, gleðimaður, vinsæll, unnað af foreldrum sínum. Egill: ljótur, svartur á hár, mikill, sterkur, málugur og orðvís, illur viðureignar. Yngvar býður til veislu. Egill má ekki fara með... því hann er ekki góður viðskiptis „,edrú“, hvað þá þegar vín er haft um hönd. (Þarna er Egill 3 ára) (að heita á öl = bruga bjór) Egill fer samt á eftir fólkinu í veisluna. Yngvar tekur honum vel. Egill kveður vísu. Og aðra daginn eftir. 3 ára
- 32.
- 33.
- 34.
35. Um ástir Þóru hlaðandar og Björns Björn nemur Þóru á brott og fer mað hana til Íslands, Þau koma til Skalla-Grímur en leyndu hann sannleikanum, vegna þess að Þórir hersir, bróðir Þóru, er vinur og fóstbróðir Skalla-Grímur (bls. 51) Skalla-Grímur reiðist þegar hann fréttir hið sanna. Þórólfur sefar hann. Ásgerður fæðist. Þórólfur og Björn fara til Norges. Ásgerður elst upp á Borg. sæti takast með Birni og Þóri hersi.
36. Þórólfur gefur Eirkíki blóðöx skip. Þórir hersir og Eiríkur konungsson tala máli Þórólfur við konungur, Eru í víking á sumrin en hjá Brynjólfi eða Þóri á veturna (karfi = lítið skip) (blóðöx = blóðug öx)
37. Eiríkur tekur við ríkinu af föður sínum. Þórólfur er í fylgdarliði hans, Kærleikar með Þórólfur og Gunnhildi, konu Eiríks. Þóra hlaðhönd deyr. Björn giftist aftur - Ólöf, þau eignast Gunnhildi
38. Þórólfur siglir heim til Íslands með ógrynni fjár. færir föður sínum snaghyrnda exi frá

- Eiríki konungi. Hún var skreytt með gulli, skaftið skreytt með silfri. Skalla-Grímur heggur höfuðið af tveimur nautum í einu, eyðileggur öxina. Þórólfrur siglir út aftur með Ásgerði dóttur Björns Brynjólfssonar. Skalla-Grímur líst illa á þessa för sonar síns. Vill skil exinni.
39. Sagt frá Katli blundi og sonum hans. Geir sonur hans fær Þórunnar dóttur Skalla-Grímur.
  40. Þórður sonur Grana á Granastöðum er vinur Egill. Egill drepur Grím, son Hegg á Heggstöðum. Nú er Egill 7 ára. Skalla-Grímur er ekki ánægður með þetta en Bera er ánægð. Egill og Þórður Granason eru að spila á móti Skalla-Grímur. Þórður og Egill glíma við Skalla-Grímur. Skalla-Grímur drepur Þórð. Skalla-Grímur gríður líka til Egill en Brák stoppar hann. Skalla-Grímur drepur Brák. Egill drepur ráðsmann heimilisins (Skalla-Grímur unni karlinum) Egill fer með Þórólfrur út.
  41. Þórólfrur færir Eiríki gjöf frá „Skalla-Grímur“, langskipssegl. Þórólfrur og Egill dvelja hjá Þóri. vinur Egill er Arinbjörn. Ásgerði lýst.
  42. Þórólfrur biður Ásgerðar. Egill verður „veikur“ og fer ekki í brúðkaupið.
  43. Egill fer með Ölvi húskerli Þórðar að heimta skatta. Þeir koma í Atley. Þar er „ekkert“ öl til, „bara“ mysa og skyr
  44. Eiríkur og Gunnhildur koma, er boðið öl. Egill og félagar koma líka. Drykkja upphefst. Bárður og Gunnhildur blanda eitri í horn Egils. Hornið springur, Egill drepur Bárð
  45. Egill syndir út í Suðey, nær í bát og kemst til Þóris hersis. Þórir nær sáttum en Egill má ekki vera langvistum í ríki konungs.
  46. Herjað á Kúrland. Ævintýri Egils. Kynnist Áka. (Mjöldrekka = lítil kista)
  47. Herjað í Danmörku
  48. Veisla á Hallandi, Arinbjörn býður Egill til sín. Þorvaldur ofsi kynntur. Viðbrögð Eiríkur og Gunnhildur við því að Egill ætlar að vera áfraf í ríki þeirra.
  49. Blót á Gaulum. Eyvindur skreyja, bróðir Gunnhildur, drepur Þorvald stafnbúa Þórólfs (Þá er hann „vargur véum“). Egill lendir í bardaga við Eyvind við strendur Danmerkur. (Drukkið við sleitur = svíkjast um að drekka sinn hlut) (Skreyja = gortari) (Stafnbúi = sá hermaður sem á rúm (pláss) fremst í skipinu (virðingarstaða)) (sveitardrykkja = hópdrykkja, hornið látið ganga) (drekka horn til hálf = ½ á mann úr sama horni) (vargur = útlægur, skógarmaður, rétt dræpur) (vé = helgur staður)
  50. Þórólfrur og Egill ganga til liðs við Aðalstein Englandskonung. Láta prímsignast (Prímsignast = frumskírast, gera krossmark yfir heiðnum manni svo hann geti umgengist kristna menn)
  51. Sagt frá valdabaráttu á Englandi
  52. Ólafur Skotakonungur tekru Norðimbraland og óvinir Aðalsteins Englandskonungar flykkjast undir merki Ólafs. Aðalsteinn safnar liði. Egill og Þórólfrur eru liði hans og stjórná sínum mönnum. Sagt frá aðdraganda orrustunar á Vínheiði. (hasla völl = ákveða orrustustað) (hasla = afmarka landskíka með hestliðargreinum)
  53. Bardagi. Egill og Þórólfrur sýna að þeir eru hetjur
  54. Aðalbardaginn á Vínheiði. Egill segir: „Þessa skiptis mun ég oft iðrast“. Þórólfrur fellur. Aðalsteinn sigrar.
  55. Þórólfrur grafinn. Fræg lýsing á Egill er hann hann tekur gleði sína Arinbjörn ný við gjafir Aðalsteins. Aðalsteinn lætur Egil fá kistur tvær fullar af silfri til að færa Skalla-Grímur og frændum öðrum í bætur fyrir Þórólfrur. Egill fer til Noregs, vill vitja Ásgerðar. (Mikilleitur = stórskorinn, grófur) (gneyptur = lúta höfði)
  56. Gunnhildur, dóttir Björns og Ólafar, giftist Berg-Önundi. Sagt frá Þórdísi dóttur Ásgerðar og Þórólfs. Egill kvænist Ásgerði. Arinbjörn veiðir upp úr honum að hugarangur hans er vegna Ásgerðar. Útlit Egils: stórskorinn og ljótur. Samanburður við Þórólfr. En með aðstoð Arinbjörn fær Egill Ásgerðar og þau fara til Íslands.

58. Allmörg ár líða. Björn höldur deyr. Egill fer til Noregs. Átök við Berg-Önund um arf Ásgerðar. Berg-Önundur segir Ásgerði þýborna. (Þýborin = fædd af ambátt) Hvers vegna sóttu Egill og Arinbjörn svo fast að ná arfinum? Gunnhildur drottning kemur í veg fyrir að Egill nái rétti sínum á Gulapingi. Eiríkur konungur snýst einnig gegn honum en Egill sleppur.
59. Eiríkur orðinn konungur í Noregi eftir lát Haraldar hárfagra. Hann náði völdum með því að drepa bræður sína (Eiríkur á son, Haraldur gráfeldur) Egill drepur Berg-Önund og Hadd bróður hans, einnig Rögnvald konungsson. Rögnvaldur var 10-11 ára. Egill reisir niðstöng gegn Gunnhildur og Eiríkur. (Niðstöng = stöng með hrosshaus á, gert til að beina smán og illsku að tilteknu fálki) Svo fer Egill til Íslands og tekur við búinu á Borg.
60. Skalla-Grímur deyr. Nú er árið 946
61. Jórvíkurferð Egils.

Eiríkur og Gunnhildur hrökklast frá völdum í Noregi og flýja land (bls. 321)
Arinbjörn fer með þeim.

Eiríkur gengur Aðalsteini Englandskonungi á hönd

Gunnhildur seiðir Egill til sín. Hann fyllist ferðaprá og kemur grunlaus til Jórvíkur

Egill og Arinbjörn vinur hans fara til Eiríkur „konungur“. Egill gefur sig velvilja hans á vald

Ath. „Eða hvar viti menn slíku bellt við konungsmann?“ Kveld-Úlfur, Skalla-Grímur og Egill

eru menn hins gamla tíma. Þeir vilja etja kappi við konunga eins og maður við mann. Skilja ekki muninn á ótignum manni („bóndason“) og einvaldskonungi.

Egill yrkir ljóð um Eirík. Svala (Gunnhildur) truflar hann við að yrkja.

62.

63. Lífgjöf Egils - Höfuðlausn (bls. 245)

Arinbjörn telur Gunnhildur og Eiríkur að gefa Egill tækifæri

Egill fer með höfuðlausn (bls. 245-251)

Umsögn Eiríkur, ákvörðun hans og rök

Egill og Arinbjörn kveðjast og skiptast á gjöfum (bls. xxvi) Dragvandill??? (bls. 152)

62.

63. Egill fer til Aðalsteins konungs og síðan til Noregs - ástæður?

I. Hákon noregskonungur hefur slegið eign sinni á arf Þorsteins Þórusonar frænda Arinbjarnar (bls. 328)

II. Atli situr að góssi Ásgerðar

Egill og Þorsteinn fara og leita réttar síns

Fundur Egils og konungs:

Þorsteinn fær sitt fé allt með hjálp góðra manna.

Egill býður Hákonni þjónustu sína. Hákon vill það ekki.

62. Egill kemur á Mæni. Gistir hjá Gyðu systur Arinbjörn. Dóttirin á bænum grét vegna þess að hún átti að giftast Ljóti hinum bleika. Egill skorar Ljót hinn bleika á hólmi og fellir hann

63. Egill fer til Hörðalands. Stefnir Atla hinum skamma til þings og skorar hann á hólmi. Þeir berjast og bardaganum lýkur þannig að Egill bitur sundur barkann á Atla. Atli hafði nefninlega verið að galdra. Ath nautið. Egill hefur nú náð arfi Ásgerðar

64. Egill á Íslandi. Stórauðgur og friðsamur. Börn Egill og Ásgerðar: Þorgerður, Bera,

- Böðvar, Gunnar og Þorsteinn.
65. Fall Eiríks blóðaxar. Egill fer utan - fer nr. 4 (bls. xv). Egill er hjá Arinbjörn í góðu yfirlæti. Þeir skiptast á gjöfum „...get eg aldrei vin betir..." (bls. 168)
  66. Ógleði Egils - Egill vil ná eignum Ljóts. Málaleitan Arinbjörn við konung (bls. 169 við Egil) Undirtektir konungur slæmar. Arinbjörn fellur í ónáð og er jafnvel grunaður um landráð - fóstur son Eiríks, Harald gráfeld... Arinbjörn greiðir Egill jafnvirði eigna Ljóts í silfri - af hverju? „Gerðist Egill þá enn eileiti" = mjög glaður
  67. Egill og Arinbjörn í víking. Afrek Egill - dæmi: stekkur yfir díki, drepur ellefu Frísi einn. Vinirnir skilja. Egill fer til Noregs til Þorsteins Þórusonar. Arinbjörn fer til Danmerkur og Eiríkssona
  68. Lélegar skattheimtur á Vermalandi. Hákon Noregskonungur setur Þorsteini Þórusyni afarkosti: að heimta skatt á Vermalandi eða fara úr landi. (Þorsteinn er frændi Arinbjörn)
  69. Vermalandsför. Drykkja mikil hjá Ármóðiskegg. Þeir spúa hver á annan Egill og Ármóður.
  70. Egill sníður af skegg Ásmóðs og krækir úr honum auga. Koma til Þorfinns þar sem Egill læknar Helgu. Við Eiðaskóg. (tálkn = hvalskíði)
  71. Helgi sonur Þorfinns fylgir Egill á leið. mann Ármóðs sitja fyrir þeim. Egill fellir tvo. Koma til Álfs hins auðuga.
  72. Egill kemur til Arnviðar jarls á Vermalandi. fær skattinn (minni en konungur býst við). Arnviður sendir Úlf&Úlf á eftir Egill til að drepa þá.
  73. Lenda í bardaga við menn Arnviðar. Egill og menn hans hafa sigur. Egill drepur þar mann og annan.
  74. Skýring á veikindum Helgu. Konungi er færður skatturinn og Þorsteinn fær sætt af konungi. Hákon rekur Arnvið frá Vermalandi. Egill siglir til Íslands.
  75. Þórður Lambason. Þrælar Ketils gufu brenna inni Þórð á Lambastöðum. Örnefni skýrð. Þórdís Þórólfsdóttir giftist Grími á Mosfelli.
  76. Þorgerður Egilsdóttir er gefin Ólafi Höskuldssyni. Bea er gefin Össurinn Eyvindarsyni. Sagt frá Böðvari og endalokum hans. viðbrögð Egils - kænsla Þorgerðar. Egill yrkir Sonatorrek (torrek = tjón, missir) (Sonatorrek = sonamissir) Sonatorrek er kviðuháttur (ort um 961). Egill gerist gamall. Ekki sagt að hann hafi staðið í stórræðum á Íslandi. Arinbjörn er í virðingu mikilli í Noregi. Eiríkssynir hafa tekið við af Hákonni. Egill yrkir Arinbjarnarkviðu.

Sonatorrek - endursögn

1. Það er erfitt að yrkja, það er ekki vænlegt að draga skáldskapinn úr hugarfylgsinu
2. erfitt að yrkja, því veldur þung sorg
3. ?
4. Ættin er að líða undir lok
5. fyrst nefni ég lát föður míns og móður Það yrkisefni, laufgað máli, ber ég út úr helgidómi orðanna
6. Það skarð sem grimmur sjór braut í ættina er ófyllt
7. Sjávargyðjan lék mig grátt Ástvinum mínum hefur fækkað Sjórinn sleit þátt af mér sjálfum
8. ef ég gæti beitt sverðinu gegn Ægi og Rán myndi ég hefna þessa
9. Ég hef ekki næganlegt afl til þess
10. Sjórinn rændi mig miklu þegar höfðingsefni hvarf á gleðibrautir
11. Sonur minn var gott mannsefni
12. Sonurinn mat orð föðurins mikils og studdi hann ávallt
- 13.

14. Hefur engan að leita til í vanda, saknar Þórólfs. Verður varkár.
15. Lastar þá sem taka við bótum fyrir veginn bróður, segir þá selja lík hans
16. ...?
17. Sagt er að einu sonargjöldin séu að eignast annan son sem sé jafnoki bróður síns heitins.
18. Mér fellur ekki við fólk Nú er Böðvar í Valhöll
19. Ægir kúgar mig svo að ég drúpi höfði og get varla ort
20. Víkur að öðrum góðum synir, Gunnari, sem dó úr sóttþita
21. Óðinn hóf son minn upp til ríkis guðanna
22. Ég var í vinfengi við Óðin Ég var auðtrúa og treysti Óðni en hann sleit vináttunni
23. Ég mun ekki blóta Óðinn af því að ég sé fús til þess heldur vegna þess að skáldskapargáfan er „bætur bölvu“ og hún er frá Óðni.
24. Óðinn gaf mér skáldskapargáfuna og sérstakt lunderni (sem gerir óvini mína hrædda svo þeir beita brögðum)
25. Mér líður illa Tvo syni hef ég misst Ég skal þó bíða dauða míns fús og glaður

Egill á efri árum (k. 81-87)

Yrkir Sonatorrek og Arinbjarnarkviðu

Skáldhróður hans breiðist út

Arinbjörn fellur

Þorsteinn Egilsson býr að Borg Ath lýsingu á honum (k. 82 og 87)

Tveir launsynir Þorsteins (bls. xxxv)

Ásgerður deyr

Egill fer til stjúp dóttur sinnar, Þórdísar Þórólfsdóttur á Mosfelli

Deilur Þorsteins og Steinars Önundarsonar sjóna (bls. 221-236) k. 83-88

Egill í elli (k. 88-90)

Er orðinn þungfær, heyrnardaufur, sjóndapur (seinna blindur) fótstirður og getulaus (sbr. vísu 58)

silfur Egils (bls. 238-240)

Egill deyr - Sumir segja að hann sé grafinn að Mosfelli. Hauskúpa fannst, mikil, þykk, bárótt...

Mýramannakyn skiptist í tvo flokka: fallett fólk og ljótt fólk!

Þorsteinn Egilsson átti frillu (hjákonu) og frá þeim er Snorri Sturluson höfundur Eglu (?) kominn.

Það er mjög gott að lesa formálann og líka að skoða og kunna öll ættartrén í orðskýringunum.

Guðmundur Karl Einarsson
Heimasíða: <http://www.gudmundurkarl.com>